

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok — 4 koruny — hal. Na pol roka — 2 „ — „ Na štvrt roka — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	---

Nezbedy veľko-topolčanského slúžneho.

V interpellácii poťažne nezbedného a v každom ohlade nezákonnitého vystupovania veľko-topolčanského hlavného slúžneho nasledovne pokračoval

Georg *Szmrecsányi*: Z Budapešte Augustin Gramantik preložený bol do Vágszerdahelyu, pretože ale pri jeho účinkovaní v nemocnici sv. Štefana medzi infekčovanými nemocnými sám upadol do ťažkej choroby, s podporou najvyššej vrchnosti cirkevnej cez zimu bol na južnom vidieku a z jary, keď sa u nás oteplilo, išiel do Trenčianskych Teplíc. Tam ho videli hore dolu chodiť. Nemôže teda ani reči byť o tom, že by tam akékoľvek úradné funkcie bol vybavoval, sdržoval sa on tam ako rekonvalescent, nestaral sa ani o politiku ani o iné veci a opatroval len svoje zdravie. Čo sa ale toho týče, že by bol býval v Nových Zámkoch (Ěrsekujvár) verejne môžem to povedať, že Augustin Gramantik nikdy v jeho živote nebol tam zamestnaný, ani tam shromaždenie nikdy nevydržoval.

Pán hlavný slúžny tvrdil teda nepravdu a pána ministra zaviedol tiež aj tým, keď tvrdil, že Augustin Gramantik nemal stáleho bydlia v Topolčanoch. Otázočná zápisnica, zdá sa mi, nachodí sa medzi dokumentami u pána ministerpredsedu. Z tejto zápisnice vysvitá, že keď Gramantik z poverenia Katolíckej ľudovej Jednoty prišiel do Topolčan, aby tam cez viacej týždňov organizoval Jednotu, stále bydlie najal si u tamojšieho regenschorihho. Keď pán hlavný

slúžny citoval Gramantika, aby sa osvedčil, čo tam hľadá, on s jeho domovým gazdom dostavil sa k hlavnému slúžnemu — to musí stáť aj v spomenutej zápisnici — regenschóri aj vyznal pred hlavným slúžnym, že Gramantik má stále bydlie u neho a platí zaň. Hlavný slúžny ale vzdor toho, paragraf o tulačstve natiahal na takého kňaza, ktorý vôbec nikdy nezavdal k tomu príčiny, aby ho takým spôsobom inzultoval. (Pravda! Tak je! z ľavej strany.)

Ja preto so všetkým právom očakávať musím od pána ministerpredsedu, že keď sa dozvie o takýchto veciach, aby tie záležitosti neposudzoval jednostranne a na základe správ, ktoré dostane od samých zainteresovaných stránok, lež jestli mu na tom záleží, aby svet videl, že Uhorsko není krajina barbárska, není Rusko a že tu každý slobodne žiť môže pod ochranou zákonov, nech prísne zakročí proti tomu slúžnemu a nech štatutuje príklad, aby nestávaly sa viacej také neslýchané veci, že poriadneho zamestnania, ľudia vyššieho stavu — bo ja kňazstvo držím za vyšší stav — vystavení sú všeliakým nemožným inzultom zo stránky jednotlivých nezbedných hlavných slúžnovcov. Pán ministerpredseda aj nech to nepovažuje za osobný nápad z mojej strany, keď sa ta vyslovujem, že je to vôbec nepochopiteľné, ako sa môže opovážiť, také vystupovanie hlavného slúžneho, pred verejnosťou brániť.

Ja preto o to prosím pána ministerpredsedu, aby terajšiu odpoveď v tejto záležitosti nepovažoval za poslednú a konečnú; po celej krajine prevádza sa itak veľa vyšetrovania, keď sa jedná o opozicionálnych úradníkoch. (Za-

pierania z pravej) Nech teda aj do topolčanského okresu z ministerstva vyšle dakoho, ktorý by túto vec vyšetroval a vyslyšal, nie jednu, lež aj druhú stránku. Dľa výsledku tohoto vyšetrovania ctený pán minister potom nech dá rozhodnú odpoveď. (Schvalovanie z lavej.)

Gróf Karol *Khuen-Héderváry*: Predovšetkým sa musím osvedčiť, že som ja nepovedal, že spomenutý duchovný je trestaného predživota, ja som len tolko povedal, že neni celkom bezúhonný.

Georg *Szmrecsányi*: To je všetko jedno! (Protimluva z pravej.)

Gróf Karol *Khuen-Héderváry*: Chovanie sa tohoto duchovného vzbudzuje totižto podozrenie, že on mimo jeho riadneho zamestnania zaoberá sa snáď aj s iným — povedzme — s agitáciou.

Georg *Szmrecsányi*: Za to dostáva plať.

Gróf Karol *Khuen-Héderváry* zo lživej nepravdivej informácie nitrianskeho vicišpána posbieral potom všeliaké bezzákladné klebety, ktorými dal sa umývať veľkopolčanského hlavného slúžneho. Na kulhajúce dôvody jeho nasledovne odpovedal mu

Georg *Szmrecsányi*: Ctený pán ministerpredseda poukázal na to, že Gramantik aj s jeho cirkevnou vrchnosťou mal konflikty, následkom ktorých dostalo sa mu pokarhanie. Nevieť kto to povedal pánu ministerpredsedovi. Ja znám vôbec naše pomery a znám aj ten pomer, v akom Gramantik stojí ku najvyššej cirkevnej vrchnosti a preto pána ministerpredsedu úplne uspokojím môžem v tom ohlade, že Gramantik od jeho najvyššej vrchnosti cirkevnej ani ústne ani na písme nikdy nebol pokarhaný.

Ja si ale môžem myslieť, na čo vzťahuje sa táto výpoveď pána ministerpredsedu, bo som sa privátnou cestou dozvedel, že prišla jedna informácia a aj to viem, zkadial ona prišla. Veľkopolčanský farár totiž, ktorý mu nebol najvyššou vrchnosťou cirkevnou, bo on akožto duchovný nemocnice nepatril pod jeho jurisdikciu, na vyzvanie, to dal na vedomie hlavnému slúžnemu, jeho politickému priateľovi — čo zvlášte musím vyzdvihnúť — že Gramantika zastupovať treba v nemocnici. Pátrali sme v tejto veci a vtedy vysvitlo, že kaplána nemocnice v sedem pádoch v nedeľu popoludní, keď

on na shromaždeniach Jednoty rečnil, veľkopolčanský kaplán z priateľstva sedemkrát zastupoval na litániach.

Nuž prosím za odpustenie, toto nemôže sa považovať ani za pokarhanie, ani za žiadnu takú diffamujúcu vec, pre ktorú by ho pred veľkou verejnosťou treba bolo biľagovať.

Ja ďalej idem, ctená snemovňa, pán ministerpredseda zvláštnu váhu klade na to, a zo zprávy veľkopolčanského slúžneho na Gramantika sa vzťahujúcej, predovšetkým to vyzdvihuje, že hlavný slúžny opätne ho vyzval aby sa osvedčil, že opätne žiadal od neho dokumenty a že mu opätne naložil, aby udal jeho bydlisko atď. Viem ja veľmi dobre, ctená snemovňa, že politická vrchnosť skutočne má právo príležitostne dakoho vyzvať k osvedčeniu, jestli honestná osobne alebo jestli účinkovanie jeho považuje za podozrivé alebo konečne jestli patričného drží za internacionálneho vlamača. V takýchto pádoch vyzvať dakoho k osvedčeniu, je celkom prirodzená vec. Prosím ale za odpustenie, tá skutočnosť, že veľkopolčanský hlavný slúžny k osvedčeniu vyzval Gramantika, ktorého osobne znal od dlhých rokov, s ktorým každodenne obcoval, s ktorým v miestnosťach kassína cez týždne spolu obedoval, o ktorom aj odomňavie, že ho cirkevná vrchnosť poslala ku Ludovej Jednote, aby tam zaujal miesto tajomníka, že by hlavný slúžny tohoto bol musel k osvedčeniu vyzvať, to je už ozaj primnoho. Je to ozaj primnoho, nadovšetko keď povážime, ak vlúdne zachádzajú patričné vrchnosti s tými cudzincami, ktorí jednotajne vandrujú sem z Galície a poľahne ktorých toto vlúdne zachádzanie v žiadnom ohlade neni oprávnené. Poukazujem len na to, čo sa stalo v tom čase, ako pán ministerpredseda spravuje záležitosti ministerstva vnútra — netvrdím to síce dôrazne, lež stalo sa to nedávno — aký hrozný hluk povstal vo všetkých novinách, keď budapešťanský hlavný kapitanát jedného z Ruska sem dovandrovaného žida vyzval, aby sa osvedčil, ponevác stál v podozrení, že je anarchista. Vtedy všetky noviny na hlavného kapitána s veľkým krikom natiahly hneď tú sentenciu, že sme my slobodná krajina a keď k nám cudzý chýrny človek príde, neslobodno ho bantovať, keď je hneď aj anarchista.

Nuž prosím za dovoľenie, teda sa u nás s takou mierou merá? Či pán minister vnútra docela nezná tie pomery, aké panujú v horných stoliciach našej krajiny, kde, keď sa človek ráno zobudí, rázom vidí pred sebou polodivé figúry v kaftánoch postávať v krdloch po desať a sto osob a ani nevie zkadiaľ prišli, čo hladajú, rázom ale usadia sa tam a nikomu ani len na mysl nepríde vyzvať ich, aby sa osvedčili. Že sú to ale nebezpečné živly, o tom zaiste každý je presvedčený tak ako ja.

Ta námietka teda, ktorú pán ministerpredseda zdvihol poľahke vyzvania k osvedčeniu, nemá žiadneho základu a také námietky vážne najmenej možno robiť v sieni zákonodarstva.

Ctený pán ministerpredseda predniesol aj to, že Gramantikovi nemohli doručiť citáciu. To tiež není pravda a nestojí v žiadnom ohľade, bo Gramantik poprvé úrad má v Katolíckej Ludovej Jednote, má ďalej oznámené bydlisko v Budapešti a v Topolčanoch mal tiež oznámené bydlisko. Čo teda pán ministerpredseda v tomto ohľade predniesol, sú len prázdne námietky. Ja som preto tej mienky, že to, čo ctený pán ministerpredseda tu povedal a tú odpoveď, ktorú mi dal, neposlúžia k utišeniu mysli obyvateľstva tých krajov, v ktorých staly sa spomenuté veci a že všestranne najväčšiu sympatiu vzbudia ku nevinne, nespravodlivo a bezzákladne potupenému a zhanobenému kňazovi; ja ale z mojej stránky osvedčujem sa, že v plnení našich povinností, aby sme pozor dávali a dozorovali zvlášte v tých krajoch, kde je to veľmi potrebné nikdy nás to nebude hatiť, keď tam pán hlavný slúžny akékoľvek do Ruska súce kúsky prevádzka bude. (Hluk.) S ruskými židákmi treba tak zachádzať, nie ale s katolíckymi kňazmi. (Hluk. Predseda cengá.)

Gróf Karol *Khuen-Héderváry* ministerpredseda: Čo týka sa pádu Gramantika, pán vyslanec ničoho nemôže povedať, čo by sa mohlo považovať za hrozne veľkú urážku. Gramantik jeden raz nemhol vydržiať shromaždenie, to sa stalo. (Smiech z pravej strany.) A keby sa bol osvedčil, vtedy snáď bol by mohol vydržiať ľudové shromaždenie.

Georg *Szmrecsányi*: Pán ministerpredseda to tvrdil v jeho odpovedi, že by Gramantik nebol býval hatený vo vydržíavaní ľudového shromaž-

denia. Ja nie toto deffikultujem, lež to, že na základe 62 paragrafu XL. zák. čl. r. 1879. pre tuláctvo pokutovali Gramantika a vyhrážali sa mu postrkom. To ale je už tá najväčšia dehonestácia na katolíckeho kňaza! (Hluk. Predseda cengá.) Mňa ako sa mi zdá, nerozumel dobre pán ministerpredseda, ja ale nechcem, aby medzi nami nedorozumenie povstalo v tomto ohľade. Túto vec treba preto v pravom svetle predstaviť. Nie o tom je reč, že zakázané bolo vydržiať shromaždenie, lež jedná sa o to, že neslušne a bezzákladne potupili a zhanobili katolíckeho kňaza, ponevác navliekli naň paragraf o tuláctve. Na to prosím odpoveď ob pána ministerpredsedu.

Karol gróf *Khuen-Héderváry* ministerpredseda: Ja som tej mienky (Hluk. Predseda cengá) že pán vyslanec bezzákladne rozhorčuje sa nad týmto pádom. Ktorákoľvek vrchnosť, keď vída daaké nariadenie, odvoláva sa na zákon. (Čulé schvalovanie z pravej strany.)

Liberáli pracovnej strany väčšinou prijali odpoveď ministerpredsedu.

Aurél *Förster*: Vy sa tiež túlate po Viedni! (Smiech.)

Georg *Szmrecsányi*: Na taký spôsob môžu nás všetkých odsúdiť pre tuláctvo.

Na čo sa chytil Khuen-Héderváry?

Vojenské kruhy viedeňské od dávneho času snuvaly ten plán, ako povýšiť počet kontingentu armády rakúsko-uhorskej a ako ozbrojiť túto armádu tak, aby ona podobná bola k vojsku iných krajín.

Plán bol hotový. Vedelo sa o kolko tisíc mužov treba povýšiť počet rekrútov a kolko millionov bude stáť táto novota, lenže nenajšlo sa ministerpredsedu, ktorý by bol ubezpečil tých vysokých dôstojníkov armády, že zaopatrí tie trovy a prevede zákon o povýšení rekrútov. Naši ministri (aspoň pred verejnosťou) obávali sa vziať na seba túto ťažkú úlohu, ponevác to znamená takú obeť, akú uhorská krajina není vstave (medzi veľajšími okolnosťami) prinášať na «oltár spoločnej armády».

Héderváry ale je ten muž, ktorý zabezpečil

viedeňské vojenské kruhy, že prevede zákonný návrh o povýšení vojenských výdavkov.

— Dajte mi potrebné milliony na voľby a ja soženem takú väčšinu, akej ešte nebolo v uhorskom parlamente — povedal Héderváry.

— Peniaze potrebuješ? Tu sú! Vidíme, že si chlap na mieste — odpovedali Hédervárymu.

— Páni moji, aknáhle mám peniaze, víťazstvo je moje. Dobre znám pomery Uhorska. Aj voličov, aj kandidátov. Aj jeden aj druhý dostane to, po čom túži a väčšina je istá. A tá už odhlasuje všetko, čo od nej žiadať budeme.

— Bravo! slávny muž. Choď do Uhier a rob tak, ako si nám prislúbil.

A Héderváry prišiel s veľkým vrecom peňazí a vyvolil väčšinu. Za milliony kúpil takzvanú «stranu národnej práce». Povinnosťou tejto stránky je odhlasovať nový branný zákon, dľa ktorého naša krajina obetovať musí ročite stá millionov a o šestadvadsať tisíc viac rekrútov. Je to pekná odmena za tie milliony, ktoré voličia pri lanských voľbách prejedli a prepili. Skutočne je to veľkolepý dar od uhorskej krajiny, v ktorej ľudia itak nevedia z čohomajú žiť. Je to pekná národná práca, žily sekať ubohým občanom, aby čím viac krve pustili zo seba.

Na toto sa chytil Héderváry a povedá, že plán svoj prevede. Uvidíme, kto budú tí vlastenci ktorí odhlasujú tieto farchy.

Héderráry a jeho pajtáši povedajú, že ponevác aj iné štáty sdokonalujú svoje armády, preto zarovnak aj Uhorsko musí krok držať s nimi.

Prečo ale v inom nenasledujeme tie štáty? Ved nás tie prevyšujú či v kultúre, či v hospodárstve, či v priemysle. K tomu ešte v tých krajinách iný poriadok je ako u nás. Tam panuje väčšia spravodlivosť, tam aj voľby inak prevádzajú ako v Uhorsku. Prečo nenasledujeme cudzie štáty v tomto ohľade? Lež práve to im závidíme čo najviac koštuje a z čoho len škodu majú naši občania. Na čo že je nám viac vojska? Či ho nenie dost? My nechceme kolonie zakladať dakde v tmavej Afrike, ani susedné štáty nechceme podmaniť. Načo teda tá silná(?) armáda? Kto sa chce biť, nech sa ozbrojuje. My chceme mať pokoj.

Okupovali sme Bosnu a Hercegovinu. Draho

sme zaplatili tie skaly a predsa sme ich museli kúpiť od Turka, akožto od bývaťého majiteľa Bosny a Hercegoviny, k tomu ešte museli sme robiť prípravy, aby nás z Bosny nevytlačili Srby. Kolké milliony to stálo! Kto ich platil? Žiadali si to obyvatelia Uhorska? Nuž a aký chosen máme z tých holých skál bosenských? Nebolo už dost tých trov, nové máme platiť? Héderváry povedá že áno, lebo že to on vo Viedni slúbil a jeho strana že ich odhlasuje! Budeme teda mať viac vojska! Na budúcich voľbách nie stotiny, lež regimenty oblahnú tie okresy, v ktorých vystúpi kandidát z opozície. Áno. Naše vojsko nenie na iné. Použijú ho ku kortešáciám. Kde peniaze a guláš nepostačia, ta pošlú viac vojakov ako dovčul a Héderváry hrdo sa bude vystatovať: Hľa, to je moje dielo! Previedol som ho so stránkou «národnej práce».

Čo ale na túto prácu povie ľud Uhorska? Bude ju oslavovať alebo preklínať?

Ondrej Hladký.

Prst Boží.

Zemetrasenie na Dolniakoch.

Žiadon zdravého rozumu človek nemôže zapierať, že isté vrstvy ľudskej spoločnosti u nás v Uhorsku celkom odvracajú sa od pravého Boha. Jední v tajomných schôdzkach kujú plány na vykynoženie učenia Ježiša krista, druhí zas verejne i v samom zákonodarstve krajinskom opovedajú a vedú kruté boje proti kresťanstvu.

Bez viery a bezúzdnych náruživostí ľudia cudzého plemena, záhubnými naukami a zásadmi otrávil i najnižšie triedy ľudskej spoločnosti. Pri terajšom bezbožnom vystupovaní ľudí nevdojak prichádzajú nám na myseľ tie slova Písma: «Pravil hlúpak vo svojom srdci: neni Boha.» Že ale jestvuje pravý a živý Boh, na to medzi tisícerymi a tisícerymi dôkazmi iného druhu, upomínajú nás isté objavy, ktoré z času na čas opakujú sa pred nami.

Zemetrasenie v Budapešti.

Takéto upozornenie božské bolo i zemetrasenie, akým v sobotu 8. júla o 2. hodinách ráno všemohúci Boh navštívil hlavné mesto Budapešť a celé Dolniaky. Bolo to, ako keby Otec nebeský prstom pohrozil sa bol ľuďom, aby

vstúpili do seba a uznali, že panuje nad nimi pravý a živý Boh, stvoriteľ neba a zeme. Napomenutie toto všemohúceho Boha, najmä v Budapešti a okolí bolo síce ešte dosť vlúdne, bo tu posiaľ nezapríčinilo značnejšej škody, presvedčení sme ale o tom, že keď začaly sa kývať budinské bralá, keď otriasaly sa nebetyčné, ľahkomyselne stavané paláce po okružných cestách, keď po sieňach a izbách začalo sa hýbať náradie, ani jedon voľnomyselný učiteľ hlavných škôl, zaťatý slobodný murár, židovský vodca socialdemokratov neopovážil sa vykrikovať neni Boha! Nech všetci neverci a bezbožníci v tomto smysle považia toto zemetrasenie, o ktorom podávame nasledujúcu krátku zprávu:

V sobotu 8. júla po polnoci o 2 hodine 5 minútach v Budapešti a skoro po celých Dolniakoch bolo cítiť asi za 6—8 sekund trvajúce zemetrasenie, následkom ktorého ľudia povyskakovali z postiel, veľmi mnohí vybehli na ulicu a zdesení rozprávali si svoje zkušnosti. Zemetrasenie bolo také silné, že ťažšie predmety, stoličky, stoly, skrine pohly sa zo svojho miesta a na mnohých miestach vybili sa aj obloky.

Najsilnejšie bolo zemetrasenie na okolí Vörösmartyho ulice. Dobrovoľní ochrancí, ohňohasičcia, ani polícia do rana nedostali žiadnu zprávu o nejakom nešťastí. Zemetrasenie ale medzi obyvateľstvom vzbudilo veľký strach, ktorý bol ešte tým väčší, lebo za niekoľko minút nebolo možno telefonovať, pretože sa účinkovanie veľkého stroja pre vyvinovanie prúdu v ústrednom telefonovom úrade zaseklo.

Dľa zprávy meteorologického ústavu zem sa dvaráz otriasla. A síce o 2. hodine 5 minútach zemetrasenie trvalo asi za 3—4 sekundy a druhé zemetrasenie, ktoré nasledovalo v zápätí za prvým trvalo asi za 4—5 sekund. Obidve zemetrasenia boli vlnisté a fahaly sa od západu na východ. Na Gellértovom vrchu srútilo sa jedno menšie bralo, ktoré však nezapríčinilo žiadne nvšťastie. Dľa zprávy hlavného kapitánatu na dunajských mostock počuli veľké praškanie. V Kristininom predmestí zo stien spadly obrazy a z povál visiace lampy. Nad ranom po 3. hodine v Hübösvölgyi a v Mestskom lesíku bolo mnoho hlavnomestských obyvateľov, ktorí sa tam chceli zachrániť od prípadnej katastrofy.

Zemetrasenie v Kečkeméte.

Zemetrasenie, ktorým Boh v sobotu navštívil Budapešť, rozprestieralo sa na celé územie medzi Dunajom a Tiszou, pocítili ho ale aj za Dunajom a Tiszou. Najstrašnejšie bolo toto zemetrasenie v Kečkeméte, v tomto prekvitajúcom a bohatom meste Dolnej zeme. Toto mesto vyzerať teraz po zemetrasení tak, ako keďby ho nepriateľské delá boly bombardovaly. Ulice sú pokryté kamením srútených stien z komínov. Mesto ztratilo celú symetriu, lebo jesto v mestesotva rovnej, hladkej steny, všetky sú krivé a nachýlené.

Ako v Budapešti tak aj v Kečkeméte v sobotu po polnoci o 2. hodine 6 minútach pocítili jedno za druhým tri otrasy, ktoré boly sprevedzané silným podzemným hrmotom. Obyvatelia mesta povyskakovali z postiel, hrnuli sa na ulice, bedákajúc, volajúc o pomoc a medzi tým bolo počuť hrmot rúcajúcich sa stien, komínov a praškanie zo striech na zem padajúcej škrydly. Úžas obyvateľstva bol ešte tým väčší, lebo v okamihu katastrofy celé mesto osvetlilo sa akýmsi príšerným, oslepujúcim svetlom. Ľudia si mysleli, že je to nepretrzené blýskanie sa, neskoršie však vysvitlo, že sa komíny na mnohých miestach srútily na hlavné elektrické vodítka, z ktorého vyšlahly na desať metrov vysoké plamene.

Mesto Kečkemét počítuje viac tisíc domov, ale sa nenajde ani jeden, ktorý by následkom zemetrasenia nebol utrpel škodu. V meste srútilo sa asi 10.000 komínov. Zvlášte žalostný je stav poschodných domov. Tieto pravdepodobne všetky bude treba rozobrať. Samé mesto vo svojich mestských budovach utrpelo škody asi pol miliona korún. Mestský dom, toto umelecké dielo staviteľského umenia, je plne ssutinami. Zvonku oprýchly síce len steny, ale zdnuká budova tak vyzerať, ako keďby gule z kanónov boly popreražaly múry budovy. Steny sú samá diera a trhliny, Dvorana, ktorá sotva mala páru v krajine, je samá ssutina. Škoda len v tejto jednej sieni činí asi 40.000 korún. Veľkú škodu utrpelo aj kečkemétske museum, ktoré na mestskom dome bolo umiestnené. Predhistorická čiastka museumu bolo niekoľko sto urien, ale z týchto ani jedna neostala na svojom mieste,

zemetrasenie pohádzalo ich sem i tam a zničilo ich.

Verejné budovy sú všetky natolko porúchané, že ich nemožno upotrebiť. V kasárni pechoty izby sa zrútily a vojsko muselo sa vysťahovať z nich. V husárskej kasárni zemetrasenie tiež narobilo veľkú škodu. Zajímavé je čo hovoria husári. Kone v maštaliach totižto večer si nepolíhaly, lebo vopred pocítily nebezpečie a celú noc stály. Psi v meste tiež vopred pocítily katastrofu, lebo celý večer strašne zavíjaly.

Nová honvédska kasárňa, ktorú teraz stavajú, tiež je základne porúchaná. Vojenskú nemocnicu bolo treba vyprázdniť a zo sirotinca všetkých chlapcov dali preč, lebo sú všetky zrútené. Cinzový dom katolíckej obce, nové kassino, ľudová banka, palota gazdovského spolku ktoré sú všetky moderné, dvojposchodné budovy, dnes sú samé rupy. V budove pravosúdia škoda činí 100.000 korún.

V meste všetky kostoly sú zavreté, lebo steny majú popukané. Váza katolíckeho kostola a kupola synagogy sú nakrivené. Na viacerých miestach otvorila sa zem a z otvoru vystrekoval popol. Budapeštiansky geolog Bodócs, ktorý práve meškal v Kečkeméte, na tani istého Rimánóczyho. kde všetky budovy ležia v rumoch, našiel v zemi veľký okrúhly otvor a okolo neho modrasto-šedý námet. V meste niektoré studne ztratili vodu a v takých studniach, ktoré boly vyschnuté, vyvrela voda.

Škoda obyvateľstva činí viac millionov korún. Mešťanosta Elek Kada od ministra vnútra pýtal pionírov, aby pomáhali podopierať a rúcať porúchané domy. Pioníri z Budapešti ešte v sobotu odcestovali do Kečkemétu.

Jeho veličenstvo kráľ telegrafične žiadal zpravu o hroznej katastrofe v Kečkeméte. Slávne ministerstvo pracovnej strany ale chová sa tak, ako keby na Dolniakoch všetko bolo v poriadku, z tej príčiny aj vládu Khuena-Héderváryho pre jej hriechu nečinnosť a nedbanlivosť v snemovom zasadnutí 12. júla interpelloval vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg Szmrecsányi.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krestana!»**

Hlasovať! Marš!

V krajinskom sneme často sa ozýva rozkaz: Hlasovať! Veď nad každým zákonným návrhom, ba aj nad každým jeho odsekom, nad každou odpoveďou ministrov — ktorú na interpellácie dajú (jestli dajú; v tomto sú páni ministri až veľmi leniví) hlasovať treba. Lahko je tomu hlasovať, kto ku vláde patrí. Ten je istý, že ostane vo väčšine a vláda nemusí sa obávať, že ju opozícia dakedy prehlasuje. Čoby! To sa nestane, lebo čo je hŕstka opozícionálnych poslancov proti hrozitánskej strane darobnej práce? A potom vládny poslanec nikdy nesmie dľa svojho presvedčenia hlasovať. Môže sa pojednávať o bársakej záležitosti, ktorá hneď aj na veľkú škodu je krajine, môže opozícia tie najväčšie prechmaty, nezákonnitosti a atrocitý odhalovať, v krajinskom sneme, vládne mu poslancovi rozkážu: Staň hore! Marš! Hlasuj!

Neborák musí plniť rozkaz, lebo by ho vyhodiili zo strany. A to nemôže byť inak. Vládni ablegáti takmer prisahali, že vládu vo všetkom budú napomáhať a nasledovať. Môže tá vláda bárs ak veľké farchy uvalovať na bedrá občanov, môže vláda hoc aký žandársky alebo beľársky výčin ukrývať, vládny poslanec musí s ministrami držať, keď mu rozkážu: Hlasovať! Marš! Musí stať hore a hlasovať aj proti svojmu rozumu a presvedčeniu.

Prečo je to otroctvo, táto poníženosť? Preto, lebo vladni poslancovia v krajinskom dome sedia z milosti Khuena Héderváryho. On im dal peniaze na kortešacie a on sa postaral o to, aby volební predsedovia kde bolo zapotreby z menšiny väčšinu učinili. Že akým beľárskym spôsobom, kto má čo do toho. Komu sa to nepáči, nech zadá petíciu a nech platí ohromné tisíce, bárs mu aj neprisúdia pravdu. A tak kúpený a v dlhoch ponorený ablegát nesmie potom mať iné presvedčenie iba také, aké mu stránka nanúti.

Videli sme to nepočetnekrát, najnovšie, keď Štefan Rakovszky odôvodnil svoj návrh opravy zákona, o poslanskej inkompatibilite. S touto otázkou sme sa viackrát zapodievali. Poslanecká inkompatibilita je to, že (dľa zákona) vyvolený poslanec vedľa ablegátstva nesmie také úrady a stavy zastupovať, ktoré mu osoh donášajú,

nesrovnávajú sa s poslanectvom a obmedzujú ho v jeho samostatnosti. Preto taký poslanec, ktorý sa nachodí v inkompatibilite, dľa zákona vzdá sa musí buďto ablegátstva alebo toho úradu a či zamestnania, pre ktoré padol do inkompatibility.

Tento zákon však platí len pre opozíciu. Áno, opozicionálny poslanec, jaknáhle obdrží mandát, vzdá sa úradu, ktorý nesrovnáva sa s poslanectvom, lebo vie, že výbor, ktorý nad takýmito mandátmi súdi, prinútil by ho k tomu. Inak je to s vládnym poslancom. Toho neomína zákon o inkompatibilite. Ved vo výbore, pred ktorý jeho záležitosť príde, sedia vo väčšine vládni poslancovia a tí nikdy nehlasujú proti svojmu pajtášovi, čo by zastupoval dvadsať takých úradov, ktoré nesrovnávajú sa s poslanectvom.

V inkompatibilite nachodiaci sa pajtáš zachráni aj mandát aj výnosný úrad.

Takého šťastia najnovšie boli účastní barón Lévy a gróf Széchenyi. Oba sú pevné stĺpy strany Héderváryho. Lévy zastupuje masný úrad u spoločnosti, ktorá do Ameriky vyváža našich vysťahovalcov, Széchenyi zas vysokú árendu fahá od spoločného vojenského ministerstva.

Proti obom týmto «bezúhonným» vlastencom a «neunavným» robotníkom liberálnej strany oznámili inkompatibilitu a predsa nemuseli sa vzdáť ani mandátu ani úradu, lebo minister vydal rozkaz výboru, ktorý nad záležitosťou súdil:

— Hlasovať!

A výbor oslobodil oboch obžalovaných.

Vyslancovia národnej práce, ktorí boli v tom výbore, rozumie sa, hlasovali tak ako im to minister rozkázal. Pýtame sa, načo je taký zákon, ktorý tak svevolne šliapu? Nuž a Štefan Rakovszky čo docielil s jeho návrhom? Márne argumentoval, márne dorážal na svedomie istých pánov, márne sa odvolával na Franca Deáka, márne spomínal, jak veľmi to škodí jak snemu, tak dobrému menu Uhorska, keď tu zákon verejne šliapu. Héderváry svojim mungom rozkázal:

— Hlasovať proti Rakovszkymu!

A mungovia hlasovali, že zákon o ablegátskej inkompatibilite netreba zdržať.

Takto štíti vláda nezákonnitosť a takto pozvudzuje svojich prívržencov, aby sa nebáli odsekov trestného zákona!

Fatrauský.

POLITICKE CHYRY.

Dve na tri.

Dnes tak a zajtra zas inak, alebo kam vector tam plášť. Týmto slovami dá sa správne označiť tá nebezpečná politika, akú prítomne prevádzajú neodvisliaci. Vystatujú sa jednodajne že prevádzajú neustupnú opozíciu, pri tom ale za každej príležitosti paktujú a jedajú sa s Khuen-Hédervárym. Politická nespolahlivosť a v každom ohlade nebezpečná hračka je, akú prevádza Justh s jeho gardou. Neodvisliaci s ich vodcami pri každej novej predlohe brusia ich drevené šable a vykrikujú, že ukážu zuby liberálnej národnej strane. Aknáhle ale príde k pojednávaniu otázočného návrhu, strčia drevené šable do pošvy a vyhrážajú sa, že pri nasledujúcej zákonnej predlohe ukážu Khuenovi-Hédervárymu, čo sú oni za víťazi. Takéto kunšty prevádzaly Justhóvci pri pojednávani rozpočtu, indemnity a appropripácie. Khuen Héderváry hral sa s nimi ako kocúr s myšou. Za mysku šošovice, za odročenie snemovne na osem dní, odhlasovali mu appropriáciu, dali mu totiž plnomocenstvo, aby s liberálmi bez prekážky gazdoval s krajinskými peniazmi. Včul zas tito politikovia dve na tri s tým zavádzajú svet, že pri pojednávani predlohy o vojenských reformách do poslednej kvapky krve bránif budú záujmy krajinské. Kto im to ale uverí? Šťastie je, že náš ľud nepriznáva sa ku zásadám neodvisliakov, ved neodvisliaci sú tiež liberáli a rozdiel medzi nimi je len ten, že svoje figle prevádzajú pod iným menom. Každý zdravého rozumu človek musí nahliadnuť, že medzi opozicionálnymi stránkami statočnú, bezžistnú a v každom ohlade spravodlivú politiku robí jedine kresťanská ľudová strana.

Pozdravy a výjavy súhlasu vyslancom kresťanskej ľudovej strany.

Vyslancovia kresťanskej ľudovej strany takmer každodenne dostávajú tak telegrafické ako aj listovné pozdravy a výjavy súhlasu za ich odhodlané a zmužilé vystupovanie v krajinskom sneme za práva cirkvi a ľudu. Také pozdravy a výjavy súhlasu zo všetkých strán krajiny vo veľkom počte dostali krajinskí vyslancovia: pápežský praelát Jan *Molnár*, skutočný vnútorný tajný radca Štefan *Rakovský*, Georg *Szmrecsányi*, Karol *Huszár* a hlavný tajomník Jednoty Štefan *Haller*.

Čo bolí socialdemokratov a židov.

Socialdemokrati a židia silou mocou chcujú previesť «sekularizáciu», podeliť totiž medzi sebou katolícku cirkevnú majetky. Preto zvlášte socialdemokrati predali sa Justhovi a preto aj židia klamú, zvádajú a za nosom vodia socialdemokratov a podporujú justhovskú stranu. V nedeľu 9. júla popoludní v prítomnosti asi sto socialdemokratov v Novej Pešti Dezider Bokányi, Móric Bleuer a Ján Benedek vykládali zásady socialdemokratické, po čom vyslanec kossuthovskej strany Lehel, nie Khuen, lež Khón Hédevári socialdemokratom slúbil, že všetky ich žiadosti vyplnia sa v najbližšom čase.

Zo snemovne.

Krajinská snemovňa vyslancov po odročení na osem dní prvé zasadnutie vydržovala vo stredu 12. júla. K pojednávaniu prišla zákonná predloha o vojenských reformách. Následkom nepochopiteľnej nedbanlivosti, akou chovajú sa ministri ku obciam a krajom posledným zemetrasením navštívené, Khuenovú vládu interpeloval Georg *Szmrecsányi*, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany.

RAKUSKO.

Vo všetkých kruhoch obyvateľstva s veľkou zvedavosťou hľadajú v ústrety účinkovaniu nového reichsráthu. Sám ministerpredseda barón Gautsch vyslovuje sa, že tento reichsráth len v tom páde môže mať výhľady na dlhšiu budúcnosť, keď odhlasuje a prijme zákonné predlohy o vojenských reformách.

Z CUDZOZEMSKA.

Nová vláda v Srbsku. Minulý týždeň Pašič s jeho ministerstvom vzdal sa vlády. Na to kráľ Peter predsedu skupštiny Nikoliča poveril s utvorením novej vlády. Ponevác sa mu to ale nepodarilo, poverenie k utvoreniu nového kabinetu dostal Milovanovič. Ten aj kabinet utvoril, predstavil ho kráľovi a potom hneď odcestoval do Marienbadu.

Protirevolúcia v Portugalsku. Portugalský ľud niako nemôže sa uspokojiť so správou slobodnomurárskej vlády a po celej krajine dviha sa proti republikánom. Ku tomuto pohybu pripojuje sa aj značná čiastka vojska a zvlášte námorníctva. Slobodnomurárska vláda nariadila aby cirkevné majetky a poklady kostolov popísané boli. Proti tomu ale v celej krajine stavá sa ľud a popisovateľov nepúšťa do kostolov. V mnohých kostoloch neodbavujú sa už služby božie.

BESEDNICA.

Pytlák.

(Dokončenie.)

Keď Kostka prišiel k sebe, po strašidle už nebolo ani stopy. Ale Podjebradov klobúk bol tam pri ňom na zemi. A ak si to len žart spravil volakto a klobúk predsa není Podjebradov?

Zahvízdal na Dudáša, ktorý sa ešte aj teraz triasol a dal mu zavoňať klobúk. Starý kopov s nesmiernou radosťou obskakoval okolo obsúchaného klobúka, stonal a skučal od radosti. Žiadna pochybnosť, klobúk je Podjebradov, veď ho aj pes poznal! Ostatne aj on sám veľ ni dobre poznal ten klobúk, na podšívke ešte aj teraz je tam meno pražského klobučníka! Dobré sa pamätal aj na to, že všetky movitosti Podjedbrada našli po jeho smrti, len tento zelený klobúk s perom nebol vedľa neho. Vtedy si to mysleli, že ho alebo v opilom stave, alebo keď sa už veľmi zle cítil, ztratil volakde na ceste.

Starý Kostka bol tuhý a smelý chlapik, ale keď mu toto všetko prišlo na rozum, vtedy mu studený pot vysadol na čelo. V mátohy síce neveril, ale to vedel a cítil, že tu má do činenia s niečím neprirodzeným, čo si nijako nevie vysvetliť.

Už od desiatich rokov stráži nad týmto revírom, ale si tu pýtláci nikdy nemohli poradiť. Keď si aj vypil, ale jeho sen preto bol vždy čulý a jeho byt bol na prostriedku lesa, každý výstrel by teda celkom dobre

A teraz? Ach, to akiste len volaktorý dobrý kamarát urobil z neho dobrý žart!

A s týmto sa potom aj uspokojil, ale nie za dlho. Ešte sa ani nebol naraňajkoval, keď mu už zaklopal

Robotníci tunela sa sojdú.

bol počul. Dotiaľ teda, kým by pýtlák zastreleného jeleňa bol mohol odniesť, on ale, Kostka, pýtláka aj dvaraz by bol mal kedy chytiť, veď so svojim dobrým poľovníckym psom zastreleného jeleňa by nebolo bývalo ťažko pohľadať. Z tohoto revíra teda bez jeho vedomia posiaľ ešte ani jedného jeleňa nemohli pýtláci odniesť!

na dvere sluha susedneho jágra a prosil ho, aby sa ponáhľal k nim, lebo jeho gazdu pýtláci tej noci tak obriadili, že ani za dva týždne nebude môcť vstať z postele.

Kostka si zavesil flintu na pleco a pohol sa do susednej jágrovne.

Kolesár, susedný jáger, ležal v posteli, na hlave

mal obkladky a pravú ruku obviazanú. Rozprával kostkovi, že v noci bol na postrážke a od Veprovca počul výstrely. Šiel teda ta, lebo si myslel, že sa tam síde s Kostkom, keď sa odrazu na jednej čistlinke stretol s tromi chlapmi, ktorí vliekli jedného jeleňa. Prv, ako by bol mohol streliť, pytláci ho napadli a keď prišiel k sebe, tí už boli za vrchami, za dolami, pravda že spolu aj s jeleňom.

V Kostkovej hlave len po tejto reči Kolesára začalo sa trochu svitať. Teda ho pytláci mali za blázna a podarilo sa im v jeho prvom sne tak ho nastražiť, že kým prišiel k sebe, vtedy už ďaleko boli s jeleňom. Zamyslený vrátil sa domov a doma ho potom čakalo tretie prekvapenie.

Starý Dudáš visel na moruši, na povraze, na ktorom sa sušia šaty. Kostka priskočil k Dudášovi, odrezal povraz a s radosťou videl, že verný pes ešte nevy pustil paru. Do úst mu nalial vodu, trel ho okolo srdca a o štvrt hodiny Dudáš bol von z nebezpečenstva. Len potom vnišiel do izby. No ale ešte len to, čo tu videl, bolo opravdové prekvapenie! Skrine boli obrátené hore nohami, všetko bolo v najväčšom neporiadku, ale nechýbovalo nič iné, iba Podjebradov klobúk!

A nad postelou na bielej stene červenou kriedou sa skvel tento neforebnými literami načarbaný nápis:

«Pán Kostka! Prišiel som si pre klobúk!

Podjebrad.»

Kostka vybuchol za pohárik slivovice a na jeho ústa vysadol potuteľný úsmev. Teraz sa už nebál, už sa netriasol, veľmi spokojne upratúval porozhadzované veci. Na druhé ráno vzal flintu, poľovníckeho psa zavrel do chlieva a zahvízdal Dudášovi, aby išiel s nim. Starý kopov nevedel, kde sa má podel od takej úcty a od veľkej radosti obskakoval okolo svojho gazdu. Kostka ale pohladkal srst' starého psa a zameril rovno ku salašom.

Pod Hájom pásol panské ovce Tomáš Kúdela, pri potoku Mutnom Štefan Lopata a pod Bučinou nový valach, ako cigán čierny Jano Bataru. Kostka v takomto poriadku navštívil valachov, jedného za druhým.

Keď prišiel ku Jánovi Batarovi, tam sa stala veľmi čudná vec. Dudáš, naproti cudzím ľuďom vždy taký nepriateľský Dudáš, utekal po predku, s veľkou radosťou obvoniaval valacha, potom ale vyceril naňho zuby a začal dodierať doňho.

Kostka bez slova prijal poklonenie valacha a odrazu ako divá mačka vrhol sa naňho a svalil ho na zem.

— Ty si bol tou mátohou, ty oplan! — kričal prekvapenému človekovi do ucha.

Valach sa natolko zľakol, že sotva vedel prísť k slovu.

— Ale, ako ste sa to dozvedel, pán Jáger? — opýtal sa konečne stonajúc pod železnými päťami jágra.

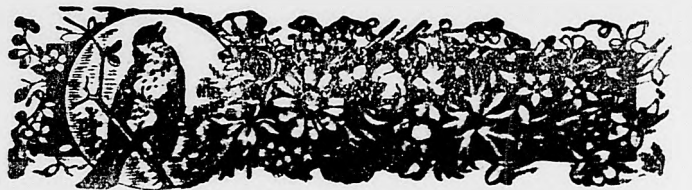
Kostka nato pustil svoju korisť a pokojne sa mu díval do očí. Potom sa usmial.

— Tejto noci — riekol — sa mi naozaj zjavil Podjebrad a hovoril mi, že si jeho klobúk ty našiel pri jeho kolibe a že si ty pre pytláctvo už bol trestaný. Aj to mi povedal, že jaký si ty prefikaný síbal; ale to predsa nevieš, že mátohy nepíšu červenou kriedou. Tou píšu len valaši, lebo sa na vlnu len tá chyti! Veru tak, synku. Ostatné potom sme už my dvaja uhádli s Dudášom, ktorého si ty obesil na strom, lebo chcel bežať za tebou, lepšie rečeno, za klobúkom svojho prvého gazdu!

Valach ešte ani teraz nevedel, že ako sa toto všetko vyzvedelo, ale mu Kostka nedal veľa času na rozmýšľanie, lež ho pojal a zaviedol na obecný dom.

Keď potom prekutávali byt valacha Bataru, tam našli všetko. Tam bola veľká hlava mátohy, plachta, flinta, jeleň a červená krieda, ktorej jeden koniec ešte aj vtedy bol biely, ako písal s ňou na vápnom vybielenú stenu.

Žandári neskôršie vystopovali aj ostatných spoluvinníkov pytláka.

CHYRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ v sobotu 8. júla odcestoval do Ischlu na letný pobyt; so svojim hlavným adjutantom grófom Paarom na zavretom dvornom automobile zaviezol sa z villy Hermes na penzingské železničné nádražie. Sem na rozlučku prišla arcikňažna Maria Terezia, s ktorou sa jeho veličenstvo veľmi srdečne rozlúčil. Jeho veličenstvo bez pomoci vysadol z automobila a ďakoval pred nádražím shromaždenému obecenstvu za pozdravenie. V Ischli na železničnej stanici jeho veličenstvo čakal arciknieža Franc Salvator so svojimi dietkami a niekoľké úradné osobnosti, ale úradného víťania nebolo. Jeho veličenstvo keď sosadol z vlaku, spytoval sa najprv o zdravotnom stave arcikňažny Marie Valerie a len potom vysadol do dvorného hyntova. Na ulici obecenstvo a dietky stály v radoch a na cestu kráľovi hádzaly kvietky.

Osvietený pán arcibiskup kaločský dr. Ján Csernoch 6. júna na tri týždne odcestoval do Karlsbadu.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Dekanátsky okres veľkocétenský na miesto, za prešporského kanonika vymenovaného dekana farára Karola Vince, nového vodcu dostal v osobe Rudoifa Horváth, farára obce Nagymöke, kde za farára vymenovaný je kaplán vrábeľský Koloman Cservenka.

Z biskupstva nitrianskeho. Ján Mihályi z Viszolahaju a Anton Kuliffay z Bolešova ako dočasní správcovia fár premenili miesta. Ako kapláni prelození sú: Stefan Hermann dočasný správca fary z Terchovej do Novej Bystrice. Alexander Rusz z Turzovky do Felsővesztény, Martin Stevula z Felsővesztény do Turzovky, Ludvik Ballon z Vágsziklášu do Terchovej, Ján Strba z Barosháza do obce Bella, Michal Balázsovits z Nitranovák do Kysuckého Nového Mesta. Novovysvätení poslaní sú za kaplánov: Alois Augustin do Nitranovák, Simon Galló do Neszlény, Georg Kempný do Barosháza a subdiakon Franc Bartacsek do Béalapataka.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 3. júla odcestoval do obce Ráska, kde udeľoval sviatosť birmovania, ztadiaľ prešiel do mesta Tállya a prijal tam nových údov do kongregácie Marianskej. — Michal Krajnyik kanonik a Tihamér Balás, tunajšiemu katolíckemu čitateľnému kruhu darovali 50—50 korún. — Na IV. valnom shromáždení katolíckych učiteľov Uhorska účasť brali: Ján Kelemen učiteľ z Villmányu ako vyslanec osvieteného pána biskupa a professor tunajšej katolíckej praeparandie Ján Hegedüs. — Pri poslednom súbahu za klerikov do košického semenišťa sú prijatí: Bálint Götz, Julius Hommer, Štefan Kiszely, Ján Misznákovics, Koloman Onderko, Štefan Pataky, Anton Sztraka a Michal Vinczey. — Pavel Hollecsek Kurátor tunajšej nemocnice sv. Alžbety a jeho manželka Maria Kossuth 8. júla odbavovali 50-ročné jubileum blaženého ich manželstva, z ktorej príležitosti pri svätej omši požehnanie udelil im praelát-kanonik a mestský farár Ondrej Kozora. — *Viszoly*: Následkom uprázdnenia tunajšej fary poslaný je sem Rudolf Csupák interimálny farár z aproncza.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Osvietený pán biskup grécko-katolícky, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Vályi, pri súbahu 30. júna vydržiavanom do svojho semenišťa prijal 12 klerikov a 4 označil pre ústredné semenišťe budapešťanské. Tunajší spolok katolíckych tovarýšov 9. júla veľmi podarenú letnú zábavu usporiadal v svojej zahrade. — Michal Palyó, tunajší kaplán na žiadosť a praezentu patričného patróna skrze osvieteného pána biskupa za farára vymenovaný je do Nagykaproneza. Mesto ztratí v ňom neunávene pracovitého duchovného, budúci veriaci jeho ale dostanú horlivého farára. — *Kisszeben*: Tunajší občania zadali prosbu na mestskú faru, aby na patričnom mieste porobené boly kroky, že by doterajšie tu jestvujúce štvortriedové gymnázium, premenené bolo na hlavné gymnázium 8 tried. — *Finta*: Grófska rodina Dessewffy, ako sme už minule spomenuli, tunajší kostol opravil dala nákladom 26 tisíc korún. Skvostne opravený kostol tento 9. júla slávnostne posvätil osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie. Z príležitosti posviacky kostola odbavovaný bol i odpust na úctu preblahoslavenej Panny Marie. Po pobožnosťach bola hostina u grófskej rodiny ako patróna, na ktorej krom

veľkodušnej grófskej rodiny prítomní boli: osvietený pán biskup s celým sprievodom, praepošt-farár prešovský Adalbert Zaborovszky ako hodnostár okresu, duchovní patronátu a viacerí iní. — *Kavocsány*: Minulý týždeň odbavovaný tu bol odpust a z tejto príležitosti 25-ročné jubileum svojho vysvätenia za kňaza slávil miestny farár Edmund Konec za prítomnosti susedných duchovných a početných priateľov z Košíc. — *Hámbor*: Na tunajšiu uprázdnenú faru poslaný je Jozef Novák, farár z obce Vizsoly.

Chýry zo Spiša. Pri zelenom Jazere v Tatrách následkom porazení na srdce náhle zomrela manželka predstaveného kéžmarskej železničnej stanice Roza Gárdos. Celkom zdravá šla ta s väčšou spoločnosťou na výlet a mrtvú ju doviezli domov. — V Lubici je veľký pohyb, aby sa mesto na veľkú obec premenilo. V Kotterbachu v jednej bani skončil život svoj haviar Peter Zahradnik, Pri robote zvalila sa naň jedna skala a zabila ho. Nebezpečný a ťažký je veru život banický a preto by baníci zaslúžili tú najväčšiu mzdu. — Poprádska polícia v osobe Michala Lukáča ináč Gáča lapila toho z obce Demeč pochádzajúceho zlodēja, ktorý zo schránok levočského farského kostola ukradol asi 400 korún. — V Smolniku tamojší učiteľ Ján Böhm po dlhej nemoci dňa 23. júna v 52. roku života svojho zomrel. — V Levoči dňa 26. júna zomrel 81. ročný zemepán Julius Probstner. — V novovesských lesoch minule videli veľkého medveďa. — V Novej Vsi polný dozorca Buttka neďaleko mesta zastrelil veľkú divú sviňu. — V Mattyašovcák v deň sv. Petra a Pavla bol veľmi pekný odpust. Prítomní siedmi kňazi udeľovali sväte sviatosti asi 250 veriacim. Sv. omšu slúžil ružomerský katecheta Ondrej Oravec a starovesský administrátor Michal Szombati držal slávnostnú kázeň. — V našej stolici statok v 150 obcák nakazený je slintavkou a kulhavkou. Na ružu trpia svine v 10 obcák a na sviňský dúl v 3 obcák. — V Merényu (Ondrišle) v pile Glesingerovej následkom nešťastia Štefanovi Zupper odtrhlo ľavú ruku a Štefan Petuček ztratil svoj život. — Blízko Novej Vsi na smrť zadlávila železnica 12-ročného Franca Šefčika. Ubohému chlapcovi, ktorý pri železničnej dráhe kravu pásol, chcelo sa spať, v ospalivom stave lahol si na kolajnice a zaspal a viac ani neslal. — Vo Veľkej Lomnici dňa 27. júna hrom zabil dva kone. Kočis omámený spadnul z voza ale ináč sa mu nič nestalo. — V obci Poprád dňa 29. júna zhorelo 14 domov, v ohni zahynuly aj dve deti. V Magure v mesiaci júni padlo 52 milimetrov dážďu.

Kongress katolíckych učiteľov za predsedníctva osvieteného pána biskupa pätikostolského grófa Juliusa Zichyho a za prítomnosti katolíckych učiteľov ľudových škôl zo všetkých strán krajiny vydržiavaný bol v Budapešti 3., 4. a 5. júla.

Ceny soli. Finanminister pre solný úrad v Novom Meste nad Váhom od 1. júla r. 1912. ustálil nasledovné ceny soli: 1 m. cent kamennej a mletej soli 24 korún 16 hal. namiesto posavádných 23 kor. 70 hal.; 1 m.

cent soli pre statok namiesto posavadných 12 kor. 7 hal. bude stáť 10 kor. 78 hal. Dľa tohoto cena jedného metrického centa kamennej a mletej soli poskočila o 46 halierov a cena jedného m. centa soli pre statok klesla o 1, kor. 19 halierov.

Krestanskí socialisti v nedeľu dňa 16 júla o pol 5. hodine popoludní vydržiaujú verejné ľudové shromaždenie v Ziline na hlavnom námestí.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Jágerský kardinál arcibiskup dr. Jozef Samassa na opravenie kostola v obci Dorogház daroval 3800 korún. — Rímsky kardinál Rampolla na opravenie kostola sv. Petra v Ríme obetoval 300.000 korún. — Bývalý vojenský biskup Belopotocky veľkovaradinskemu spolku chorých na pľúca daroval 10.000 korún. — Béla Hinffner farár obce Žemlér na podporu katolíckej tlače daroval 400 korún a temešvárski klerici na ten istý cieľ dali 100 korún.

Horúčosť v Amerike. Z New-Yorku oznamujú, že tam minulý týždeň horúčosť dosiahla najvyššieho stupňa. Teplomer v chládku ukazoval 105 stupňov dľa Fahrenheita. New York je takmer celkom vymretý. Asi 350 tisíc ľudí opustilo mesto, aby odcestovali na morské pobrežie, kde je horúčosť predsa znesiteľnejšia. Slávnosť neodvislosti, ktorú tam každý rok skvele zvykli zasvätiť, teraz celkom vystala. Dňa 7. júla následkom horúčnosti zomrelo v New-Yorku 26, v Čikágu 19, v Pittsburgu 15, v New-Englande 31, vo Philadelphii 9 a vo východnej čiaske Ameriky vyše 300 ľudí. Tých ľudí, ktorí následkom horúčnosti onemocnejú, nemožno spočítat. Ľudia v noci sdržujú sa na krovoch domov.

HOSPODÁRSTVO.

Stav viničiarstva.

Viničiarští a vinárski dozorcovia o stave viníc a o budúcej úrode vína v nižeuodaných okresoch 5. júla poslali nasledujúce zprávy:

Budapešť (Peštianskej stolice hornia čiasťka a stolica stolnobelohradská.) Hrozno vyvinuje sa pekne. Po jednotlivých miestach mráz a ľadovec narobili škody. Výhlady sú vôbec na strednodobrá úrodu. Ceny vína: nové 44—52 korún, staré 52—60 korún. Zásoba je malá.

Szekszárd (stolice: Tolna a Somogy). Následkom chladných dažďov zrnka na strapeoch sú riedke. Na mnohých miestach vystúpila perenospora, Výhlady sú na strednú úrodu. Lanejšie víno sa už minulo. Starsie vína idú po 60—70 korunách.

Pätikostoly (st. Baranya). Premnohé dažde a pero-

nospora lanajšieho roku vyvinutie hrozna zahatily. Výhlady sú na strednú, miestami ale na slabú úrodu. Ceny vína: nové víno 52—64, staré víno 58—70 kor. Zásoba je malá.

Tapoleza (st. Zala). Dáždivé a vetrivé počasie veľmi škodilo odkvitnutiu viniča. Výhlady sú na strednú úrodu. Ceny vína: nové víno 50—60, staré víno 60—80 kor. Zásoba je malá.

Pápa (stolice: Veszprém, Komárom Győr). Vinič ešte celkom neodkvitol. V stoliciach Győr a Komárom očakávajú strednú úrodu, v stolici Veszprém sú výhlady na dobrú strednú úrodu. Ceny vína: nové víno 54—60 do 78 kor., staré víno 60 ba aj 100 korún. Víno je len u panstvach k dostaniu.

Sopron (stolice Sopron a Vas). Vinič sa silno vyvinuje. K očakávaniu stredná úroda. Ceny vína: nové víno 60—80 kor. Starého vína niet k dostaniu.

Pozsony (stolice Pozsony a Moson). Vinič už odkvitol. Zrnka strapcov sú riedke a veľké ako hrach. K očakávaniu je stredná úroda, Ceny vína: 48—72 korún.

Nitra (stolica Nitra, Bars a Esztergom). Vinič sa pekne vyvinuje. Práce zväčša dokonaly. V nitrianskej stolici očakávajú len strednú úrodu, v tekovskej a ostrihomskej stolici sú výhlady na dobrú strednú úrodu. Ceny vína 44—60—80 korún, Zásoby je málo.

Balassagyarmat (st. Nógrád). Vinič odkvitol. K očakávaniu strednodobrá úroda. Cena vína 44—80 kor. Zásoby je málo.

Eger (stolice Heves a Jásznagykún). Následkom chladného počasia vinič ešte celkom neodkvitol. Výhlady sú na strednú úrodu, Ceny vína: nové víno 44—52, staré víno 50—60 korún. Zásoby je málo.

Miskolc (stolice Borsód a Gömör-Kishont). K očakávaniu strednodobrá úroda Ceny vína miestami 54—64 korún.

Tarcal (stolice Zemplén a Abauj-Torna). Vinič už odkvitol. K očakávaniu stredná úroda.

Beregszász (stolice Bereg, Ung a Szabolcs). K očakávaniu vôbec stredná úroda, v stolici Szabolcs slabá úroda. Zásoby niet žiadnej.

Szatmár (stolice Szatmár a Ugocsa). Výhlady sú na dobre strednú úrodu. Ceny vína: nové víno 48—50 korún.

Szilágysomlyó (st. Szilágy). Následkom pohodlného počasia vinice pekne stoja. Polovica nového vína není na predaj. Ceny: nové víno 40—50, staré víno 50—60 korún.

Bihardiószeg (stolice Bihar a Hajdu). K očakávaniu dobre stredná úroda. Ceny vína: nové víno 45—50 korún.

Ménes (st. Arad), Polovica úrody, ktorá sa zprvu pekne ukazovala, následkom neprajného počasia je zničená. K očakávaniu slabostredná úroda. Ceny vína: nové víno 42—90, staré víno 50—100 korún. Zásoby je málo.

Fehértemplom (stolice Temes a Krassó-Sörény).

Výhlady sú na slabú úrodu. Cena vína 50—54 korún. Zásoby je málo.

Kecskemét (južná čiastka stolice peštianskej, stolice Csongrád, Békés a Csanád). K očakávaniu vôbec len slabostredná úroda. Ceny vína: nové 30—32, staré víno 50—56 korún.

Szabadka (stolice Bácsbodrog a Torontál). K očakávaniu stredná úroda. Ceny vína stále 50—60 korún. Zásoba je malá. Starého vína vôbec niet.

Nagyenyed (stolice Alsófehér, Hunyad a Szeben). V stolici Alsófehér výhlady sú na strednú úrodu. V stoliciach Szeben a Hunyad pre perenosporu lanajšieho roku bude slabá úroda. Ceny vína: nové 45—60, staré 50—100 korún. Zásoby je málo.

Dicsőszentmárton (stolice Kis-, Nagyküküllő a Udvarhely). K očakávaniu stredná, miestami slabá úroda. Ceny vína 60—68 kor. Zásoby je veľmi málo.

Marosvásárhely (stolice Torda-Aranyos, Maros-Torda, Kolozs, Szolnok-Doboka a Beszterce-Naszód). K očakávaniu je vôbec slabá úroda. Zásoby vína neni.

DOPISY.

Smrďzonka (Spišská Magura).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Katolícki učítelia lubovenského vidieku, ku ktorým patria aj magurskí učítelia, dňa 12. júna na Smrdžonke držali svoje tohoročné valné shromaždenie. Sv. omša, ktorú slúžil richvaldský farár Franc Klein, bola v Lechnici. Po sv. omši všetkých prítomných mimoriadne bohato pohostila lehnická učiteľka Aranka Ledényi. Na shromaždení tomto súčasťnilo sa 31 učiteľov, 6 učiteľiek a 9 kňazov.

Zasadnutie odbavovalo sa nasledujúcim spôsobom: Predseda spolku lubovenský pán dekan-farár Ján Csumitta rečnil o tom, že Kristus je základom každej výchovy. Potom hovoril o slobodnomurároch, ktorí by falošne vábnym spôsobom všetkých učiteľov pre seba chceli získať. Na konci svojej reči napomenul pánov učiteľov, aby vždy boli verní katolíckej viere a aby im sverené deti vychovávali v mravno-náboženskom duchu.

Prednášky držali: forbasský učiteľ Gonesúr o užitočných a škodlivých vtákoch, Emilia Sterbák učiteľka zo Sádku o tom, ako má zachádzať učiteľ s hlavatým dieťaťom a Ján Fabian Szlovik, učiteľ podolinský o sporivosti.

Prednáška výsspomenutej učiteľky uznaná bola za dobrú, Szlovikova ale za tak výbornú, že 20 korún odmeny dostal. Shromaždení učítelia vypovedali, že by sa tomu tešili, keď by všetci učítelia spišského biskupstva utvorili jeden spoločný učiteľský spolok; ku pojednávaniu tejto veci aj vyslaní sú nasledujúci učítelia: Ján Fabián Szlovik z Podolinea, Hufnagel zo Starej Lubovne a Eduard Schwarz z Nedece.

Augustinovi Schwarzovi, bývalému učiteľovi relovshému odhlasoval spolok 50 korún podpory.

Na návrh podolinského učiteľa Jána Fabiána Szlovika a richvaldského učiteľa Jozefa Oravetza telegrafične boli pozdravení ľudoví poslanci Štefan Rakovszky a Karol Huszár ako neohrození bojovníci kresťanských zásad a celkom oprávnených požiadavok katolíckych učiteľov.

Veľkú radosť spôsobilo v kruhu shromaždených učiteľov, že medzi nich prišiel i náš pán ablegát Anton Beszkid, ktorý im slúbil, že v záujme náboženských učiteľov slovo svoje pozdvihne i v krajinskom sneme; pán ablegát vstúpil aj medzi zakladateľských údov katolíckeho učiteľského spolku. V sprievode pána ablegáta bol aj tajomník Katolíckej ľudovej Jednoty Ján Bartoš.

V budúcom roku katolícki učítelia ich shromaždenie vydržiavaf budú v Starej Lubovni a dotedy k prednášaniam vypracovaf sa majú nasledujúce predmety: 1. Čo má robiť učiteľ, aby sa deti s chuťou učily. 2. Ako má učiteľ deti privykaf k ručnej práci. 3. Aké povinnosti má dnes učiteľ poťažne nápadov proti katolíckej cirkve namierených. K vypracovaniu týchto úloh hlásili sa: Vilhelm Wengricky učiteľ vyšnoružbachský, Melega učiteľ hanušovský a Anton Kostelnik učiteľ vyšnoružbachský.

Po zasadnutí učítelia, pri dobrom zaopatrení u prenájomníka kúpela Smrdžonka Alexandra Tótha, ktorý je katolíkom a ktorého podporovaf mal by každý kresťan, keď sa už na Smrdžonke chce občerstviť, zabávali sa do tmavej noci. Cigánska hudba a tanec tiež nechybovaly. Pri obede prípitky povedali ablegát Anton Beszkid, predseda spolku Ján Csumitta, podpredseda Fabian Szlovik a maťašovský farár Michal Majercsák.

Dopis končím s tou žiadosťou, bársby každý jeden katolícky učiteľ svedomite bral účasť na týchto shromaždeniach, ako to aj za povinnosť má. Dľa zákona každá obec učiteľovi ku shromaždeniu povinná je dať diurnum a furmanku.

Nech žijú naši verní katolícki učítelia!

S Bohom

Franc Klein,
r. k. farár.

Stará Ves (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Otený Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

Žiaci starovesskej katolíckej školy dňa 22. júna

od 9. h. ráno do 8. večer trvajúcu veľmi peknú zábavu mali na prekrásnom mieste takzvanom Jordancu. Ku tejto zábave prišli aj rodičia. Prítomných veľmi dobre obveselila starovesská hudba s trúbami a cigánmi.

Zábava táto bola opravdive ľudová, zo starovesských kresťanských pánov ani jeden nebol prítomný a z vyvoleného národa tým menej, zaiste preto, že gazdov a remeselníkov, bez ktorých by zahynúť museli, zhola nič si nevážia. Ale zato nič! Starovesskí gazdovia aspoň mali príležitosť preukázať, že aj bez pánskej lásky vstave sú pekný výlet usporiadať a dobre sa zabávať.

Riaditelia zábavy boli: starovesský pán administrátor Michal Szombati a pán učiteľ Jakub Vadovszky.

Veľmi planá a protikresťanská myšlienka bola to, aby katolícke deti spoločnú zábavu mali so židovskými. Nakoľko poznám pomery, presvedčený som o tom, že naše gazdovské deti by len dakde na boku boly musely stáť. Aj to viem, že židovské deti ani za celý svet neboly by chcely spolu sedieť a jesť s našimi milými a nevinnými katolíckymi dieťkami, však židáčkovia by si na každý pád boli žiadali cesnákové košerné jedlá. Každý, kto má zdravého rozumu a nie je predpojatý, uznať musí, že ohľadom tej zábavy ináč ani nebolo možno zachádzať.

Na konci poznamenáť musím, že aj náš kresťansko ľudový ablegat Anton Beszkid prispel s hmotnou podporou k tejto zábave. Navštíviť nás nemohol, lebo bol na sneme zaujatý.

Nech Pán Boh veľmi dlho žije a so všetkým dobrým požehnáva dobré a uctivé starovesské kresťanské deti.

S kresťanským pozdravom

Jeden prítomný.

Zo Závady.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom miľom «Kresťane».

Pri poslednej krajinskej voľbe len traja boli v našej celej fare tak statoční kresťania, že hlasovali na ľudáka. Náš krivý farár, Jozef Vozák, bývalý misiónár lazarista hľadel, aby sme všetci hlasovali na liberála. Je on síce v patronate Stummerovom, preto ale nemusel rúbať strom pod kresťanskou ľudovou stranou. Na voľbu sa viezol s jedným židom, to tak vyzeralo, jako keď sa skmotril Pilát s Herodesom pri najväčšej smutnobre sveta.

Aj v susedných Jacovcach to smutno vyzeralo; tam boli kresťanskí voličia bez náčelníka, bez vodcu, vystavení dravému pokušeniu liberálnych neznabohov, priateľov to Belzebúba. Úfame, že naše vzdychy a modlitby budú mať ten výsledok, že sa nejeden Boha spustený bedár liberál na pokanie dá a nebude tisnúť káru liberalizmu od cirkve prekiateho a od Boha ne-návideného.

S Bohom

Jozef Strechan.

Rozmary a Žarty.

Dvojnásobná príčina. — Ani tušíť nemôžem, ako prišiel môj priateľ k tomu, že mi dnes na meno gratuloval! Poprvé nie je dnes moje meno a podruhé sa ja celkom ináč volám.

*

Napravenie. — Ale priateľku, však ty drahé víno tak piješ ako vodu!

— Nie je to celkom tak, lebo vody by som ani polovicu nemohol dolu hrdlom púšťať.

*

Jednoduchá technika. — Janko, jako že môže automobil samo od seba utiekať?

— Michale, teda ty ani tolko nevieš, že tí čo na ňom sedia, na zadku vypúšťajú paru a potom automobil uteká pred svojim smradom.

Vychovávateľský ústav pre chlapcov v Nitra-Bajne. V tomto blahonosne účinkujúcom ústave prijímajú sa už chlapci do šiesti tried ľudovej školy a do štyroch tried občianskej školy. Ústav tento stojí pod správou Školských Bratov a nachodí sa v ňom pre školákov aj internát, v ktorom za úplné zaopatrenie školákov ľudových iried mesačne platí sa 36 korún a od školákov občianskych tried tiež za úplné zaopatrenie platí sa 44 korún. Na žiadosť ochotne poslúži prošpektom správa ústavu Školských Bratov (Iskolatestvérek Intézetének Igazgatósága, Nyitrabajna).

Spisy redakciou odporúčané.

Mučenica čistoty rečená, 26 strán obsahujúci sošit utešeného obsahu dostať za 7 halierov u dra Jozefa Janda dekanfarára (v Nitrapereslény). Každá kresťanská deva by si mala zaopatrit toto dielko, ktoré ale aj iným osobám bude nevysloviteľne vítané.

«**Nábožné vzdychy ku sv. Jozefovi**» rečennú modliacu knižku ešte vždy dostať za 2 korunu u dra Jozefa Janda v Nitrapereslény. Zvlášte v marci by sa mal z nej modliť každý horlivý ctiteľ Pestúná Ježišovho.

Odkazy redakcie.

G. A. P. Ďakujeme za zprávu. Uverejníme budúce.

S. S. N. Darmo brýzgate na katolíckych biskupov. Veď vás ľud už náležite zná. Zametajte pred svojimi dverami. Najdete tam dost smeti.

B. H. M. Jednotár s dobrým svedomím nesmie hlasovať na liberála.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Pšen

»

»

«

Jačn

Raž

«

Ovos

«

Kuk

«

K

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

«

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 7. júla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor.	24:40—25:40
» stolnobelohradská, nová...	«	24:30—25:30
» peštianska, nová	«	24:20—24:90
« banátska, nová	«	23:80—25:00
Jačmeň nový, prvotriedny	«	—
Raž prvotriedna	«	18:40—18:50
« druhotriedna	«	18:10—18:20
Ovos prvotriedny	«	19:00—19:40
« druhotriedny	«	18:60—19:00
Kukurica	«	14:20—14:40

Všetko po 100 kilogrammoch.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	19:50	19:10	18:70	18:30	17:20	17:30	16:00
č.	7	7½	8				
K.	15:90	14:90	9:50				

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	12:00—12:20
« hrubé	«	11:10—11:30
Fazula veľká biela	«	20:00—21:00
Fazula strakavá	«	23:00—24:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	5:00—5:20
« « ružové	«	6:00—6:40
« « žlte	«	7:00—7:50
Hrach lúpaný	«	44:00—54:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	27:00—28:00
Šošovica čistá	«	25:00—36:00
Proso	«	18:00—20:20
Datelinové sáme, červená datelina kor.	«	—
« « lucerna	«	—
Mak	kor.	64:00—74:00
Rasca (kmín)	«	68:00—
Konopné sáme	«	28:00—29:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	151:00—152:00
Slanina mestska 4-kusová	«	134:00—135:00
« « 3-kusová	«	138:00—139:00

A vonatok Indulása Budapest k. p.-udvarról.

Érvenyes 1911. május ho 1-től.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra

Délrelejt				Délután				Délrelejt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve
1110	5:45	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	612	12:20	sz. v.	Arad, Tóvis, M.-Sziget	339	5:10	v. v.	Berlin, Ruttka	323	12:10	sz. v.	Gödöllő
310	5:50	«	Hatvan	1008	12:20	«	Zágráb, Fiume, Bród	645	5:20	tszsz.	Debrecen, Nagyvárád	611	12:30	«	Bukarest, Arad
22	6:20	«	Bicske	314	12:30	«	Hatvan	309	5:30	sz. v.	Hatvan	911	12:40	«	Ujvidék
802	6:25	gy. v.	Ruttka, Poprád-Felka	10	12:35	«	Szombathely, Wien	1905	5:30	«	Bród, Eszék, Pécs	801	12:50	gy. v.	Berlin, Ruttka
8	6:40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	912	12:50	«	Ujvidék, Bród	609	5:45	«	Brassó, Arad	908	1:00	«	Konstantinápoly, Bród
1502	6:45	gy. v.	Kassa, Csorba	24a ²⁾	1:00	«	Bicske	909	5:45	«	Sofia, Bród, Belgrád	401	1:05	«	Sátorajauhely,
1506	6:55	sz. v.	Kassa Csorba	1504	1:20	gy. v.	Kassa, Poprádfelka	19	5:55	«	Torbágy	7	1:10	sz. v.	Wien, Sopron
1002	7:00	gy. v.	(Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovce	316	1:35	sz. v.	Gödöllő	313	6:00	«	Pécel	601	1:25	gy. v.	Bukarest, Arad
602	7:05	«	Arad, Brassó	1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz	17	6:05	«	Komárom	1	1:30	«	London, Páris, Wien
906	7:10	«	Belgrád, Sofia	604	2:00	«	Arad, Bukarest	1707	6:15	«	Stanislaw, M.-Sziget	1901	1:40	«	Sarajevo, Bród
402	7:20	«	(Stryj, Lemberg, Maramarossziget	4	2:05	«	Wien, Páris	11	6:25	«	Wien	1301	2:10	«	Graz, Fehring
1302	7:25	«	Fehring, Graz, Trieszt	404	2:15	«	Sátorajauhely, Lemberg	407	6:30	«	Lemberg, Kassa, M.-Sziget	325	2:15	sz. v.	Hatvan
312	7:30	«	Gödöllő	916	2:20	sz. v.	Kiskőrös	1007	6:50	«	Fiume	1501	2:30	gy. v.	Lemberg, Kassa
908	7:45	sz. v.	Belgrád, Sofia, Bród	318	2:20	«	Pécel	315	6:50	«	Gödöllő	327	4:20	sz. v.	Pécel
608	8:00	«	Arad, Brassó	320	2:30	«	Hatvan	1505	7:00	«	Csorba, Kassa	329	5:25	«	Gödöllő
1102 ¹⁾	8:05	gy. v.	Balatonfüred, Tapolca,	26	2:30	«	Bicske	1305	7:10	«	Győr	15	6:25	«	Győr
406	8:10	sz. v.	Munkács, Lawoczne	512	2:40	«	Szolnok	509	7:20	«	Brassó, Kolozsvár	8	6:35	gy. v.	Wien, Graz
508	8:20	«	Kolozsvár, Brassó	1902	2:55	gy. v.	Tapolca, Sarajevo	919	7:25	«	Kunszentmiklós-Tass	507	6:40	sz. v.	Brassó, Debrecen
1906	8:25	«	Pécs, Eszék, Bród	304	3:00	«	Ruttka, Berlin	317	7:30	«	Gödöllő	421	6:55	v. v.	Szerencs
306	8:35	«	Ruttka, Berlin	904	3:20	«	Belgrád, Konstantinápoly	319	7:40	«	Hatvan	907	7:20	sz. v.	Sofia, Belgrád, Bród
1706	8:55	«	M.-Sziget, Stanislaw	1022	3:30	v. v.	Paks	21	7:45	«	Bicske	607	7:25	«	Bukarest, Arad
2	9:20	gy. v.	Wien, Sopron	18	4:25	sz. v.	Komárom	1003	8:00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	305	7:35	«	Berlin, Ruttka
314a ²⁾	12:00	«	Gödöllő	328	4:25	«	Gödöllő	1509	8:15	sz. v.	Csorba, Kassa	25	7:45	«	Bicske
				606	5:00	gy. v.	Arad, Tóvis	1021	8:20	v. v.	Paks	405	8:00	«	Lavone, Maramarossziget
				410	5:10	sz. v.	Miskolc	515	8:35	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár	1009	8:05	«	Fiume, Bród, Pécs
				6	5:15	gy. v.	Győr, Sopron, Szombathely	321	8:45	«	Hatvan	1705	8:20	«	Stanislaw, M.-Sziget
				324	5:20	sz. v.	Gödöllő	13	9:20	«	Győr	329a ¹⁾	8:35	«	Gödöllő
				514	5:40	«	Szolnok	307	9:25	«	Berlin, Ruttka	9	8:45	«	Wien, Graz
				308	5:55	«	Ruttka, Berlin	1005	9:35	gy. v.	Fiume, Tapolca	1507	8:50	«	Csorba, Kassa
				914	6:05	«	Szabadka, Topolya	913	9:55	sz. v.	Szabadka	27	9:00	«	Bicske
				1004	6:15	gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Nápoly	5	10:05	gy. v.	(Bruck-K., Szombat-hely, Sopron	831	9:10	«	Pécel
				510	6:15	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	409	10:20	sz. v.	Miskolc	308	9:20	gy. v.	Berlin, Ruttka
				326	6:25	«	Pécel	23	10:45	«	Bicske	29	9:28	sz. v.	Triest, Szekesfehervár
				328	6:40	«	Hatvan	606	11:25	gy. v.	Arad	1001	9:35	gy. v.	Róma, Fiume,
				918	6:45	«	Kunszentmiklós-Tass					608	9:35	«	Brassó, Arad
				516 ³⁾	6:55	«	Nagykátá, Szolnok					915	9:45	sz. v.	Kiskőrös
				28	7:00	«	Bicske					408	9:55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget
				1708	7:10	«	M.-Sziget, Stanislaw					905	10:00	«	Sofia, Belgrád
				16	7:20	«	Győr, Triest					1308	10:10	«	Graz, Triest
				332	7:35	«	Hatvan					333	10:25	sz. v.	Gödöllő
				1006	7:40	gy. v.	Zágráb, Fiume					517	10:35	«	Nagykátá
				1508	8:00	sz. v.	Kassa, Csorba					1503	10:50	gy. v.	Csorba, Kassa
				1908	8:25	«	Pécs, Bród					1907	10:55	sz. v.	Vinkovce, Pécs, Tapolca
				334	8:40	«	Gödöllő					25a ¹⁾	11:05	«	Bicske
				518 ⁴⁾	9:05	«	Nagykátá					335 ¹⁾	11:20	«	Hatvan
				1806	9:15	«	Győr, Graz					1103 ³⁾	11:30	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred
				610	9:30	«	Arad, Brassó								
				1510	10:00	«	Kassa, Csorba								
				336	10:05	«	Pécel								
				910	10:10	«	Belgrád, Sofia								
				1010	10:25	«	Fiume, Nápoly								
				408	10:25	«	Kassa, Lemberg								
				12	10:50	«	Szombathely, Wien								
				338	11:10	v. v.	Ruttka, Berlin								
				614	11:25	sz. v.	Arad, Debrecen								
				422	11:35	v. v.	Kassa, Szerencs								

1) Júnus 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 2) Vasárnap és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 10-ig közlekedik.
 3) Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
 4) Csak szombaton közlekedik.

1) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 10-ig közlekedik.
 2) Júnus 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 3) Csak hétfőn közlekedik.

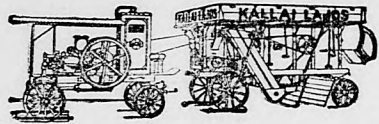
A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délrelejt.

511 ¹⁾	4:40	sz. v.	Tápiósztyl-Tápiósztyl
518	5:00	«	Nagykátá
811	5:55	«	Gödöllő
917	6:17	«	Kunszentmiklós-Tass

Sporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,
rezervná zakladina 125000 korún.
vklady 2.630.000 korun. Prijíma
vklady a dáva od nich

4% čistých interessov.

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke líruje najehýrnejšie motor-
mlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne zná-
mych najlepších a najjednoduchších, pôvodných
Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať
obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú
motorovú fabriku netreba zameniť s druhými
firmami pod menom Kállai.

Najlepší český prameň k objednaníu.

S. Benisch

Lacné perie na posteľ!

1 kg. sivé dobré drapané 2 K.
lepšie 2 korúny 40 hal.; prima
polbiele 2 korúny 80 halierov;
biele 4 K., biele páperové 5 K.
10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako
snaž biele, drapané 6 K. 40 h.,
8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K.,
7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K. —
Pri obľadení 5 kg. franko. —

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho
alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá
120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 90 cm. dlhý, 60 cm.
široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 18 K.;
polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K., 12 K.,
14 K., 16 K.; podhlavky 3 K., 3 K. 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 13 K., 14.70 K., 17.80 K., 21 K. **podhlavky** 90 cm.
dlhé 70 cm. široké 4.50 K., 5 K., 5.20 K., 5.70 K. Spodné periny z
pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Vývoz s postovou dobierekou od 12 K počnúc franko.
Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.
S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Lacné česke perie!

5 kilo nové
tmavé driapané
9.60 K., lepšie
12 korún, Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K., 24 K.
Biele ako snah
mäkké jak pá-
per, drapané 30,
36, 42 K. — **Hotové posteľe.**

Z červeného činovatu 1 dobre
naplnená perina, alebo 1 zpodná
perina 180 cm. dlhá 116 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—,
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—,
3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.60. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dla vôle.
Trojdielovú srstennú matrac na
jednu postel K 27.— lepšej ja-
kovosti K 33. Zasielky vyše
10 korún franko s postovou do-
bierekou. Výmena a navrátenie
dovoluje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 135.
pri Pilsen (Čechy).

Polovačka

v lese vyše 2 tisíc jochov
obnášajúcom alebo v
celom choťare obce Klukno
v šarišskej stoliceusedstve
obci Kisvitéz, Nagyvitéz a
Margitfalva, dáva sa do
prenajmu, árendy na 3
alebo 6 rokov 23. júla po-
poludni cestou verejnej
licitácie. Kto na túto veľmi
peknú polovačku reflektuje,
nech 23. júla popoludni
hlási sa v rychtárskom
dome obce Klukno v šariš-
skej stolici. — Klukno v
šarišskej stolici. Vavríneec
Olsavszky, urbarský pred-
seda

Oznamy prijíma

administracia

„Krestan“

Budapest,

Szentkirályi-u. 28.

Szentkirályi-u. 28.

Silná a dobrého výsledku je PŮVODNÁ

Centifolia-fahúca masť

(predtým zázračná masť)

Zahati a zastavi
otrávenie krve. Zby-
točnou činí každú
operáciu. Upotrebujú
ju pri prekážkach
tvorenia mlieka, za-
tvrdnutí prs, hnatíu,
pri rozličných osta-
ralých chorobách,
pri omtných no-
hách, ranách, opu-
chlinách, pri ranách

povstalých následkom úderov, výstreliv;
k vyťahnutiu hvozdí, trnov; potrebujú
ju ďalej proti vredom, karbunkulom,
proti boleniu prstov a nechtov, proti
opuchlinám hrdla, proti tečeniu uší,
pri ranách detských adt. atď. Menej ako
dveškátule sa neposiela; objednať možno
pri popednom poslaní peňazi alebo s
ostovou dobierekou. Dva tegle 3 K 60 h.

Jediný prameň objednávania:
A. THIERRY lekáren k anjelovi
strážovi **Pregrada** pri Rohiči.
V Budapešti k dostaniu v každej lekárni a u lekárni Jozafa
Töröka.

Ailein echter Balsam
aus der Schützengel-Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Všestranne známeho
pôvodného balsamu
12/1 alebo 6/1 alebo
1 flaska pre rodinu na
cesta 5 kor. 60.

Verte

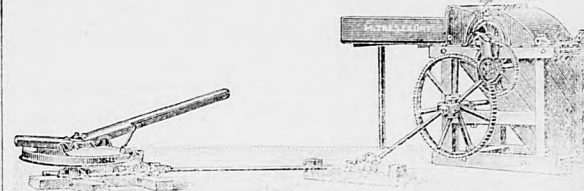
že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posielá 3 veľké alebo 6 stred-
ných flasiiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Hospodárske stroje!

Pánom hospodárom odporúčam svoje najnov-
šie: Mláfačky ručné a žentúrové. Žentúre kryte
bezpečné. Pastorky. Mláfacie garnitury. Rajtáre.
Triery. Sečkovice. Stroje na rezanie kapusty.
Struhadlá na burgyniu. Pluhy. Brány. Stroje
na siatie. Hrable. Stroje na moržovanie ku-
kurice. Šrotovníky. Stroje na lámánie kôry.
Stroje na miesenie hliny. Okružné píly. Deci-
málky. Mangle na prádlo atď.

Obrázkové cenníky na žiadosť zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v **BYTČI (Nagybicscse).**

Kto žiada požičku?

300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dluhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho

ťahách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplati, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s

dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže

vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť.

Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kis-
birtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú
jako aj veľkú požičku, preto aby bolo sponoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od
300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dluhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho
ťahách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplati, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s
dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže
vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť.
Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.